

Пролетары ўсіх краін, еднайцеся!

Чырвоная Звезда

ОРГАН КОСАЎСКАГА РК КП(б)Б І ВІКАНКОМА
РАЙСОВЕТА ДЭПУТАТАЎ ПРАЦОЎНЫХ

№ 40 (60) Пянідзелак, 17 верасня 1945 г.

Сёння беларускі народ адзначае

шостую гадавіну з дня ўз'яд-
нання беларускіх земляў у адзі-
ную беларускую дзяржаву.

ВЯЛІКАЕ СВЯТА БЕЛАРУСКАГА НАРОДА

Сёння беларускі народ адзначае сваё вялікае нацыянальнае свята—шостую гадавіну з дня ўз'яднання беларускіх земляў і народа ў адзіную дзяржаву.

Шэсць год таму назад, 17 верасня 1939 г. доблесная Чырвоная Армія па загаду савецкага ўрада, выражаючы волю савецкага народа, уступіла на тэрыторыю Заходняй Беларусі і ўзяла пад ахову жыццё і майнасць беларускага насельніцтва. Народы вялікага Савецкага Саюза працягнулі брацкую руку дапамогі свайму адзінакроўным братам—беларусам, якім ужо тады пагражала небяспека нападу пад іга ненавісных нямецкіх захопнікаў.

Дваццаць год пакутвалі народы Заходняй Беларусі пад гнётам польскіх памешчыкаў і капіталістаў. Заходняя Беларусь разглядалася і мела як калонія і ператварылася ў аграрны дадатак цэнтральнай Польшы. Вялікае рабаванне рабочых і сялян, забарона роднай мовы, разгром культурных устаноў беларусаў, зверскія карныя экспедыцыі ў адказ на малейшае праяўленне сімпатый да Савецкага Саюза канцэнтрацыйныя лагеры і турмы з'яўляліся сродкамі так званай «крэсаў усходніх». Правадзеныя палітычны дэнацыяналізацыі беларусаў было афіцыйнай лініяй польскіх улад, школ, царквы і суда.

У гістарычныя дні 1939 г. народы Заходняй Беларусі былі выратаваны ад пагражаўшага ім разбурэння вынішчэння і дэнацыяналізацыі. Яны атрымалі поўнае нацыянальнае вызваленне, назаўсёды пазбавіліся ад даўкага свавольля з боку польскіх магнатаў.

28-30 кастрычніка 1939 г. у Белаастоку Народнае Сабранне Заходняй Беларусі, выказваючы волю ўсяго народа, абвясціла ўстаўленне савецкай улады на ўсёй тэрыторыі Заходняй Беларусі ў адданне з Савецкай Беларуссю.

Беларуская Савецкая Сопіялістычная Рэспубліка заняла свае законныя гістарычныя і этнаграфічныя граніцы і ператварылася ў рэспубліку з 10,5 мільённым насельніцтвам.

Савецкая ўлада дала працоўным Заходніх абласцей Беларусі ўсе правы, прадугледжаныя Канстытуцыяй СССР. Фабрыкі і заводы былі перададзены рабочым, а зямлю, якой раней карысталіся памешчыкі, атрымалі яе законныя гаспадары—сяляне. Перад працоўнымі Заходняй Беларусі адкрылася светлая, шчаслівая будучыня.

Шостую гадавіну ўз'яднання беларускіх зямель і народа ў адзіную Беларускую дзяржаву беларускі народ адзначае ў абстаноўцы пабеданоснага завяршэння другой сусветнай вайны.

У агульную справу перамогі нашай радзімы над гітлераўскай германіяй беларускі народ унёс свой пасільны ўклад. Сведчанне гэтаму—усенародная партызанская барацьба супроць нямецкіх захопнікаў у тылу ворага, самаадданая праца рабочых, сялян і інтэлігенцыі на вызваленай зямлі на карысць свайго Радзімы.

Адзначаючы сёння сваё вялікае свята, беларускі народ пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна, пры дапамозе вялікага рускага народа, пойдзе па шляху далейшага росквіту і шчаслівага жыцця.

ПА РОДНАЙ БЕЛАРУСІ

ВЯЧЭРНІЯ ШКОЛЫ ДЛЯ ДАРОСЛЫХ

Заканчваецца падрыхтоўка да пачатку навучальнага года ў вячэрніх школах для дарослых.

У гэтым годзе ствараецца 225 няпоўных сярэдніх школ для рабочай моладзі. Тут павінна займацца каля 15 тысяч чалавек. Заняткі ў школах рабочай моладзі пачнуцца 15 верасня.

Апрача таго арганізуюцца каля 400 пачатковых і сярэдніх школ для сельскай моладзі, у якіх павінна навучацца звыш 15 тысяч чалавек.

ПЕСНІ НА СЛОВЫ ЯНКІ КУПАЛЫ

Беларускі кампазітар Палонскі напісаў новы цыкл песень на гэскты народнага паэта БССР Янкі Купалы. Напісана шэсць хораў і некалькі рамансаў.

ОРША У БУДУЧЫМ

У Оршу выязджае брыгада архітэктараў-планіроўшчыкаў для абследавання і вывучэння горада ў мэтах распрацоўкі генеральнага праекта планіроўкі і аднаўлення яго. Праект горада Оршы будзе распрацоўвацца ў Мінску ў майстэрні архітэктара Трах-гэнберга.

Аднаўленне калгасных млыноў у Беларусі

У раёнах Беларусі аднаўляецца 150 калгасных млыноў. Акрамя таго, рамантуецца 250 млыноў і будзе пабудавана ўжо яшчэ 100. Для падрыхтоўкі млыноў і інструктараў калгаснага мукамошля арганізаваны спецыяльныя курсы.

УЗ'ЕДНАННЕ БЕЛАРУСКАГА НАРОДА У АДЗІНАЙ БЕЛАРУСКАЙ СОВЕЦКАЙ ДЗЯРЖАВЕ

Вялікая Кастрычніцкая Соцыялістычная рэвалюцыя 1917 года адкрыла беларускаму народу шляхі да вольнага развіцця, вызваліўшы яго ад прыгнёту капіталістаў і памешчыкаў. Пад кіраўніцтвам вялікай партыі Леніна-Сталіна, пры брацкай дапамозе вялікага рускага народа, беларускі народ стварыў сваю савецкую дзяржаву.

Лёс працоўных Заходняй Беларусі склаўся інакш.

Рэакцыйныя правяцкія кругі былой Польшы, правадзіўшы авантурыстычную агрэсіўную палітыку, якая ні ў якім разе не ішла ў карысць інтарэсам польскага народа, пачалі ў 1920 годзе вайну з Савецкай Расіяй. Карыстаючыся цяжкім эканамічным і ваенным становішчам маладой савецкай дзяржавы яны захапілі Заходнюю Украіну і Заходнюю Беларусь. Беларускі народ быў раздзелены на дзве часткі.

Былыя правіцелі буржуазна-памешчыцкай Польшы ператварылі Заходнюю Беларусь у сваю калонію, у аб'ект самай зверскай эксплуатацыі, дзікага нацыянальнага прыгнёту і здзекаў.

Рэакцыйныя кругі Польшы, праводзячы палітыку, накіраваную супроць Савецкага Саюза і свайго народа, садзейнічалі распальванню другой сусветнай вайны. Гэта палітыка прывяла Польшу да катастрофы.

1 верасня 1939 года гітлераўская Германія напала на Польшу і польская дзяржава праз два тыдні спыніла сваё існаванне.

Вайна на тэрыторыі Польшы стварыла небяспеку для Савецкага Саюза. Прасоўванне гітлераўскай арміі на ўсход пагражала парабашчэннем украінскага і беларускага насельніцтва Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі. З прычыны гэтага савецкі ўрад аддаў распараджэнне Чырвонай Арміі перайсці граніцу і ўзяць пад ахову жыццё і маёмасць насельніцтва Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі. Гэты загад войскамі

Чырвонай Арміі быў выканан паспяхова. Такім чынам адбылося нацыянальнае і соцыяльнае вызваленне Заходняй Беларусі.

29 кастрычніка 1939 года Народны Сход Заходняй Беларусі, выказваючы волю ўсяго народа, абвясціў устанаўленне савецкай улады, канфіскацыю памешчыцкіх земляў, нацыяналізацыю банкаў і буйнай прамысловасці, уз'яднанне беларускага народа ў адзінай беларускай савецкай дзяржаве і ўваходжанне ў Савецкі Саюз.

2 лістапада 1939 года на Унечарговай 5 Сесіі Вярхоўнага Савета СССР просьба Народнага Схода аб прыняцці Заходняй Беларусі ў састаў СССР была задаволеная. 14 лістапада 1939 года Унечарговая сесія Вярхоўнага Савета БССР паставіла прыняць Заходнюю Беларусь у састаў Беларускай Савецкай Соцыялістычнай Рэспублікі.

Збылася адвечная мара беларусаў. Беларускі народ быў назаўсёды ўз'яднан у адзінай беларускай дзяржаве.

Працоўныя Заходніх абласцей сталі поўнапраўнымі гаспадарамі свайго жыцця, свайго краіны. Толькі савецкая ўлада ліквідавала беспрацоўе. За кароткі час работ атрымалі больш 400 тысяч беспрацоўных. Шырока былі прыцягнуты працоўныя да кіраўніцтва дзяржавай. На тэрыторыі Заходніх абласцей Беларусі ў мясцовыя саветы было выбрана 45 тысяч дэпутатаў. На кіруючую савецка-гаспадарчую работу было вылучана звыш 18 тысяч рабочых і сялян. Працоўныя Заходняй Беларусі, як і ўсяго Савецкага Саюза, атрымалі правы, запісаныя ў Сталінскай Канстытуцыі — права на працу, на адпачынак, асвету і матэрыяльнае забяспачэнне ў старасці. Працоўным сялянам савецкі ўрад перадаў 439 тысяч гектараў ворыўнай зямлі, 14 тысяч батракоў, беднякоў атрымалі коней, 33.400 гаспадароў атрымалі кароў.

Шчаслівае і мірнае жыццё беларускага народа было спынена нападом фашысцкай Германіі на Савецкі Саюз. Немцы акупіравалі Беларусь і над беларускай зямлёй нависла цёмная ноч гвалтаў, парабашчэння і смерці. Але беларускі народ не пакарыўся. На ўсёй беларускай зямлі па закліку таварыша Сталіна, пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі большэвікоў Беларусі і яе Цэнтральнага Камітэта ўзняўся магутны партызанскі рух. Вораг не знаходзіў сабе спакою на беларускай зямлі. Звыш 300 тысяч партызан вялі непрымальную барацьбу з нямецкімі захопнікамі.

Настаў ліпень 1944 года. Чырвоная Армія сваім пабеданосным наступленнем на Захад вызваліла беларускія землі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Велізарнай падзеяй у жыцці савецкага і польскага народаў з'яўляецца тое, што паміж Савецкім Саюзам і новай Польшай падпісан дагавор аб дружбе, узаемадапамозе і пасляваенным супрацоўніцтве. Дружэбныя адносіны савецкага і польскага народаў зараз яшчэ больш умацаваліся. У жніўні 1945 года падпісаннем дагавора паміж Савецкім Саюзам і Польскай Рэспублікай аб савецка-польскай дзяржаўнай граніцы канчаткова вырашана пытанне аб граніцы Савецкай Беларусі з дружэбнай нам сучаснай Польшай.

Беларускі народ, кіруемы партыяй Леніна-Сталіна і надалей будзе не пакладаючы рук працаваць над тым, каб залячыць раны, нанесеныя вайной народнай гаспадарцы рэспублікі, дабіваючыся новага росквіту соцыялістычнай Радзімы і няўхільнага ўздыму матэрыяльнага і культурнага ўзроўня жыцця народаў нашай краіны.

І. ПАНКЕВІЧ

ПА ШЛЯХУ РАДАСНАГА ЖЫЦЦЯ

Сёння беларускі народ святкуе сваё вялікае нацыянальнае свята—шостую гадавіну ўз'яднання беларускіх зямель у адзіную беларускую дзяржаву.

Для працоўнага сялянства Стайкаўскага сельсовета гэты дзень асабліва знамянальны. Шэсць год таму назад перад ім, які перад усім народам Заходняй Беларусі, упершыню адкрылася радавае вольнае і шчаслівае жыццё без панюў, без прыгнёту і ўніжэння.

Пры польскай уладзе цяжкім было жыццё для сялян вёскі Стайкі. Беззямельне, голад, непасільная праца былі штодзённым спадарожнікам сялянства. Затое добра жылося памешчыку Юндзёлу, які толькі на тэрыторыі Стайкаўскага сельсовета меў звыш 700 га. пахатнай зямлі, многа лесу і другіх угоддзяў.

Дзень і ноч працавалі на гаспадарцы Юндзёла сяляне вёскі, а атрымлівалі за гэта мізэрную плату.

Акрамя непасільнай працы і галечы сяляне кожны дзень адчувалі нацыянальны і палітычны прыгнёт. Родная мова была забаронена.

17 верасня 1939 г. Чырвоная Армія, выконваючы волю савецкага народа, уступіла на тэрыторыю Заходняй Беларусі, прынесла заходнім беларусам шчаслівае, радаснае жыццё.

На поўныя грудзі ўздыхнулі сяляне вёскі Стайкі. Не стала панюў, асаднікаў і другіх прыгнётальнікаў беларускага народа. Не стала памешчыка Антона Юндзёла, а зямлю яго савецкая ўлада бясплатна аддала яе законным уладальнікам—сялянам.

Але не доўга прыйшлося па жыць вольным жыццём. У чэрвені 1941 г. нямецкія захопнікі вераломна напалі на нашу радзіму. Чорная хмара нямецкага напэсця навісла над нашай роднай Беларуссю.

Тры з палавінай годы перажывалі сяляне в. Стайкі непамерныя пакуты і здзекі. Але вера ў сваё вызваленне, вера ў тое, што Чырвоная Армія вернецца і зноў прынясе радасць і свабоду ніколі не пакідала нашых людзей.

І дзень вялікай радасці

прышоў. У ліпені мінулага года Чырвоная Армія вызваляла наш раён ад нямецкай погані. Сяляне в. Стайкі зноў закрочылі па шляху радасці і шчасця.

Дастаткова сказаць, што з часу вызвалення ад немцаў сяляне вёскі атрымалі з рук савецкай улады каля 200 гектараў зямлі. Беззямельныя і малазямельныя сяляне Курільчык Апанас, Дылюк Васіль, Мартынчук Рігор, Мурашка Пётр, Доўста Тацяна і многія другія атрымалі ад 3-х да 4-х га. зямлі кожны. Звыш 50 малазямельных гаспадарак атрымалі ад 1 да двух га. зямлі кожная. Сяляне, атрымаўшы зямлю, дзякуюць савецкай уладзе і вялікаму Сталіну.

Пасля выгнання немцаў з межаў нашай Беларускай рэспублікі Сяляне вёскі Стайкі, які ўвесь вызвалены беларускі народ прыкладаў усе намаганні для дапамогі Радзіме і Чырвонай Арміі ў хутчэйшым і канчатковым разгроме гітлераўскай Германіі.

Не гледзячы на недахоп цягавай сілы, веснавая сяўба ў гэтым годзе была праведзена арганізавана. Звыш 10 га было засеяна ў фонд Чырвонай Арміі. Дружна прайшла ўборка. Зараз амаль усе сяляне поўнацю выканалі план здачы хлеба дзяржаве, актыўна здаюць хлеб у фонд Чырвонай Арміі. лепшымі хлеба-здатччыкамі з'яўляюцца Пархомік Пётр, Забелені Павел, Раманчук Сідар, Раманчук Міхаіл, Лобан Фама, Шупенік Анна Алексееўна і др. Яны ўжо поўнацю разлічыліся з дзяржавай па здачы хлеба дзяржаве па абавязальствах і ў фонд Чырвонай Арміі.

Святкуючы сёння сваё вялікае свята—6-ю гадавіну з дня ўз'яднання беларускіх зямель і народа ў адзіную Беларускую дзяржаву, сяляне вёскі Стайкі, натхнёныя вялікімі перамогамі нашай радзімы над яе ворагамі, выканаюць усе абавязальствы перад радзімай, пойдучы ў светлую будучыню па шляху радаснага, шчаслівага і культурнага жыцця.

І. ЧАПЛІНСКІ

Наша свята

6 год прайшло з таго часу, як наш беларускі народ узаеднаўся ў адзіную Беларускую дзяржаву. 17 верасня 1939 года народ заходніх абласцей Беларусі будзе памятаць як самы светлы дзень у іх жыцці.

Я стары чалавек і многа гора перажыў на сваім вяку.

Пры польскай уладзе мяне не лічылі за чалавека. Нямецкія душагубы хацелі зусім знішчыць наш народ. Разам з тысячамі другіх прыйшлося і мне на сваёй спіне адчуць, што значыць „новы парадак“ крывавага звера Гітлера.

Мне дорага савецкая ўлада. Дорага таму, што яна цэніць кожнага працоўнага чалавека, клапаціцца аб ім. Савецкая ўлада адчыніла нам і нашым дзецям шырокія дзверы ў шчаслівую будучыню.

АДАМ ПЕРАВАЛОЦКІ,
сялянін в. Яблонка.

Радасны дзень

Сёння для мяне радасны дзень. Перажыўшы 20 пакутных год пры польскіх панах, перанёсны цяжкае гора і пакуты нямецкай акупацыі, прыемна думаць, што зноў ты вольны чалавек і што табе не пагражае ніякая небяспека.

У годы польскага панавання мы цвёрда верылі, што савецкі народ прыдзе нам на дапамогу. І ён прыйшоў. 17 верасня 1939 года быў для нас самым светлым днём. У перыяд нямецкай акупацыі мы з дзяцінства чакалі Чырвоную Армію. І яна прыйшла, назаўсёды вызваляючы нас ад нямецкіх катаў.

Многа гора перажыў я за гэтыя годкі, немцы расстралялі маю жонку. Сын мой загинуў у баях за нашу радзіму. Але сведомасць таго, што больш ніколі не вернуцца суровыя годкі, што перад намі вялікая будучыня, згладжвае усю боль. І хочацца яшчэ больш працаваць, каб быць карысным чалавекам для Радзімы.

Слава нашай вялікай цудоўнай Радзіме!

АДАМ КУЛІНІЧ, сялянін
в. Воля Яблонскага сельсовета.

Страты японцаў і трафеі нашых узброеных сіл на Далёкім Усходзе за час з 9 жніўня па 9 верасня 1945 г.

На Далёкім Усходзе наша армія і Ваенна-Марскі флот з 9 жніўня па 9 верасня гэтага года нанеслі праціўніку наступныя страты ў жывой сіле і тэхніцы.

Захоплены: самалётаў—925, танкаў—369, бронемашын—35, палітых гармат, у тым ліку і самаходных—1.226, мінамётаў—1.340, кулямётаў—4.836, вінтовак—каля 3000.000, радыёстанцый—133, аўтамашын—2.300, трактараў і цягачоў—125, коней—17.497, складаў з боепрыпасамі, узбраеннем, снаражэннем і прадуктамі харчавання—742.

Нашым войскам здалася ў палон больш 594.000 японскіх салдат і афіцэраў і 148 генералаў, у тым ліку да 20.000 раненых. Японцы страцілі толькі забітымі звыш 80.000 салдат і афіцэраў.

Такім чынам, агульныя страты японцаў у людзях, не лічачы загінуўшых каманд з затопленых японскіх караблёў, складаюць: палоннымі і забітымі звыш 674.000 салдат і афіцэраў.

Караблямі і часцямі Ціхаакіянскага флота за той-жа перыяд часу патоплена наступная колькасць караблёў і плаўсродкаў японцаў: эсмінцаў—2, транспартаў—28, танкераў—3, кацераў—5, барж і шхун—12.

За гэты-ж час страты нашых войскаў на Далёкім Усходзе складаюць: забітымі—8.219 чалавек і раненымі—22.264 чалавекі.

СОВІНФОРМБЮРО.

Новы навучальны год пачаўся

А. Карышкова.

Новы 1945-46 навучальны год пачаўся ў абстаноўцы пабеданоснага заканчэння другой сусветнай вайны. Гэта дазволіла значна пашырыць школьную сетку, павялічыць колькасць вучняў.

У гэтым годзе ў нашым раёне нанова адкрыта 9 школ. Большасць школ своечасова адрамантаваны і ў паўне прыгодны для заняткаў. За парты села 6 тысяч дзяцей—на адну тысячу больш, чым у мінулым годзе.

Першы дзень заняткаў паказаў, як многія школы арганізавана пачалі новы навучальны год. У Косаўскай НСШ (дырэктар т. Арлоў) напярэдадні заняткаў быў праведзены падворны абход. Класы выглядалі святочна.

У запольскай НСШ (дырэктар т. Баркоўскі) у першы дзень заняткаў былі вывешаны спісы вучняў, расклад заняткаў. Дзеці, якія ўпершыню прыйшлі ў школу, былі цёпла сустрэты настаўнікамі.

Аднак не ўсе школы падрыхтаваліся да новага навучальнага года так, як гэта трэба. У гошчаўскай НСШ (дырэктар т. Кароль) заняткі

першага верасня былі сорваны з-за непадрыхтованасці школьнага памяшкання.

Не зусім добра абстаіць справа з наведваннем школ вучнямі. У першы дзень заняткаў у школы не явілася звыш тысячы вучняў. Гэта абавязвае настаўнікаў, дырэктараў і загадчыкаў школ весці шырокую растлумачальную работу сярод той часткі бацькоў, дзеці якіх пасуць стада, або не наведваюць школу па другіх прычынах.

Не на высокім узроўні прайшлі асеннія экзамены ў Любіншчыцкай НСШ вучні чацвёртага класа, якія ў дыктарках па рускай і беларускай мовах зрабілі па 25-30 памылак, былі пераведзены ў пяты клас. Такое становішча наглядаецца і ў некаторых другіх школах.

Перад настаўнікамі Косаўскага раёна ў гэтым навучальным годзе стаяць адказныя задачы. Яны павінны забяспечыць далейшае павышэнне якасці навучання і выхавання дзяцей, ліквідаваць усе недахопы, якія выявіліся ў першыя дні работы школ.

Хлеб—роднай дзяржаве

ЯБЛОНКА. Дастойна сустракаюць свята 17 верасня перадавыя сяляне Яблонскага сельсовета.

Большасць сялян ужо поўнаццю здалі хлеб па абавязацельствах, а зараз здаюць хлеб у фонд Чырвонай Арміі. Сяляне Кузьміцкі Ілья, Баран Антон (в. Воля), Кулініч Александр, Пятляк Ефім, Ленчыненкі Іван (в. Яблонка) і др. поўнаццю выканалі свае абавязацельствы па хлебанарыхтоўках і у фонд Чырвонай Арміі.

Г. БАРСУК

ЯГЛЕВІЧЫ. У часць свята 17 верасня комсамольцы вёскі Яглевічы Кузьмін Нікалай Сяргеевіч, Клютко Васіль, Кудрыяновіч і Бахур Віталій поўнаццю разлічыліся па хлебанарыхтоўках і па здачы хлеба у фонд Чырвонай Арміі.

Зараз яны актыўна працуюць на хлебанарыхтоўках у другіх вёсках сельсовета.

Т. Шалоніна

Сеюць азімыя

Сяляне в. Любіншчыцы распачалі сябуй азімых.

Першымі прыступілі да сябы Молаш Рыгор, Брыль Рыгор і Мазур Рыгор.

А. Мазур, упаўнаважаны сельсовета.

ЗВОДКА

Аб ходзе выканання плана хлебанарыхтовак і ў фонд Чырвонай Арміі на 15 верасня г.г.

Назва сельсоветаў	Процэнт выканання
1 Івацэвіцкі	100
2 Грыўдзенскі	89
3 Любіншчыцкі	66
4 Сенькавіцкі	60
5 Жытлінскі	59
6 Косаўскі	56
7 Яблонскі	55
8 Бусыжскі	53
9 Стайкаўскі	52
10 Белаўскі	49
11 Яглевіцкі	48
12 Гошчаўскі	48
13 Альшаніцкі	40
14 Падстарыньскі	39
15 Альбінскі	37

Усяго па раёну 51

Адказны рэдактар А. П. РУДОЙ.